

24. Nábytek

Zásady vytváření bytového interiéru

- bydlení je považováno za jednu ze základních potřeb člověka
- byt by měl vyhovovat typu, velikosti a struktury rodiny a životní fázi, ve které se rodina nachází
- každý člen rodiny by měl mít možnost soukromí a současně volbu pobytu v kolektivu rodiny
- základem pro tvorbu interiéru je dispoziční řešení (velikost, počet místností, rozmístění oken a dveří)

Co tvoří celkovou harmonii interiéru:

- A, prostor
- B, silueta
- C, barva
- D, kontrast
- E, jednota
- F, proporce
- G, detail
- H, rytmus
- I, symetrie

Suroviny používané při výrobě nábytku

1. **HLAVNÍ**
  - a, konstrukční – dřevo, kovy, plasty, ratan, proutí,...
  - b, spojovací – lepidla, vruty, šroubky, hřebíčky,...
2. **POMOCNÉ**
  - a, dokončovací materiály – mořidla, laky, ředidla,...
  - b, nábytkové kování
  - c, čalounické materiály

Konstrukční materiály

- a, klasické (dřevo)
- b, nové (plasty)

1. **DŘEVO (masiv)** – klasický konstrukční materiál
  - měkké dřeviny – olše, **borovice**, bříza, **smrk**,...
  - tvrdé dřeviny – buk, jasan (ohýbaný nábytek), dub
  - exotické dřeviny – z tropických krajín - eben, mahagon
2. **KOVY** – ocelové trubky v různých úpravách
3. **PLASTY** – nahrazují klasické materiály
  - přinášejí některé zlepšení funkčních vlastností (tvarovaný sedací nábytek)
  - používané materiály (skelné lamináty, PVC, fenoplastové hmoty – umakart, tvrzený polyuretan – hotové dílce křesel, pěnový polystyren, lehčený polyuretan – molitan)
4. **OSTATNÍ MATERIÁLY**
  - ratan
  - proutí
  - korek
  - dřevovláknité desky
  - textil
  - useň,...

Dřevo (masiv)

- dřevo se vytváří jako rostlinné buněčné pletivo kmetů, větví a kořenu stromů a keřů
- k těžbě dřeva má docházet v plném vzrůstu a věkovém vyzrání stromů
- jehličnaté stromy dospívají za 80 – 100 let, listnaté za 150 – 200 let
- zimní kácení je pro kvalitu dřeva příznivější (míza je stažená v kořenech, dřevo pomalu vysychá, nepraská a není napadáno hmyzem)

Řezivo

- vzniká nařezáním kmetů rámovými, pásovými nebo kotoučovými pilami
- podle profilu může být řezivo na příčném řezu hraněné, deskové a drobné

Dřevařské polotovary

1. Dýhy

- jsou slabé vrstvy dřeva (0.1 – 4mm) používané k zušlechtění povrchu nábytku

Loupané dýhy

- vznikají otáčením rozpařeného špalku třeba proti širokému ostrému noži s příraznou lištou
- pro loupání je vhodný buk, olše, osika, lípa, topol, bříza, smrk
- okrasnou dýhu poskytují borovice, jasan, javor a různé kořenice (z podzemní části kmene)

Krájené dýhy

- se odřezávají ostrým nožem stroje napříč k podélné ose špalku
- dýhy se suší a skladují v pořadí krájení, aby bylo možno nábytkové plochy a celý komplety sesadit do stejnorodých odstínů a obrazců
- nejčastěji se krájí dub, jilm, ořešák, hruška a z exotických dřev hnědočervené mahagony, tmavý palisandr, černé ebenové dřevo,...

Mikrodýhy

- tloušťky 0,1 mm se ihned po sloupání nalepují na papír
- tato technologie nejlépe využívá drahá cizokrajná dřeva
- mikrodýhy se nedají na nábytku brousit
- mohou se používat i jako tapety

2. Překližka - vrstvy dýhy slepené lepidlem, dají se dobře ohýbat (židle)

3. Dřevotřísková deska - lamino - vyrobená z rozsekaných polen nebo pilařských odřezků a lepidla, má povrchovou úpravu (dýha, plastová folie)

4. Dřevovláknitá deska - vyrobená z rozsekaného odpadního dřeva a lepidla

- tvrdá - sololit (zadní stěna skříní)
- měkká - hobra (izolační deska)

Rozdělení nábytku

1. Dle účelu

- bytový
- kancelářský
- speciální (zdravotnický, laboratorní, do obchodu, do dílny,...)

2. Dle funkce

- skříňový - úložné prostory (skříně, komody, skřínky, ...)
- sedací (sedačka, židle, křesla,...)
- lůžkový (postele, gauče, válendy,...)
- stolový (psací, jídelní, televizní, konferenční,...)
- doplňkový (poličky, věšáky, květinové stolky,...)

Rozdělení bytového nábytku

- kuchyňský
- obývací
- ložnicový
- dětské pokoje
- koupelnový
- doplňkový (chodba, šatna, ...)